

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1590

гр. София, 16.06.2022 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 11-ТИ ТЪРГОВСКИ, в закрито заседание на шестнадесети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Бистра Николова

Членове: Тодор Тодоров
Милен Василев

като разгледа докладваното от Милен Василев Въззивно частно гражданско дело № 20221000501629 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 274 – 279 от ГПК.

Образувано е по частна жалба от 13.05.2022 г. на ищеца А. П. И. срещу определението от 14.04.2022 г. по гр. д. № 727/2020 г. на Софийския градски съд, I-20 състав, с което е върната исковата молба и е прекратено исковото производство.

В жалбата се твърди се, че неправилно СГС е приел, че исковата молба била нередовна и ищецът не е изпълнил указанията за отстраняване на нередовностите. Не били дадени ясни и конкретни указания и не било посочено кои от тях не са изпълнени, с което съдът нарушил задължението си по чл. 7, ал. 1 ГПК. Твърди се, че в исковата молба се съдържат твърдения за факти, като задължение на съда е да реши дали те са релевантни за претендираните правни последици. Твърди се, че ищецът е уточнил, че единствен ответник по делото е Министерския съвет, като процесуален субституент на държавата, тъй като всички увреждащи дейности били осъществени от лица, за които той отговаря. Сочи се, че противоправните действия се изразяват в извършване на изпълнителна дейност в противоречие с правото на ЕС.

Предвид изложеното жалбоподателят моли въззивния съд да отмени обжалвания съдебен акт. Претендира разноски.

Софийският апелативен съд, след като прецени събраните доказателства и обсъди доводите по частната жалба, намира за установено следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран от А. П. И. с искова молба от 20.01.2020 г., с която срещу Администрацията на Министерския съвет е бил предявен иск за заплащане на сумата 781 565,97 лв., представляваща обезщетение на имуществени вреди, заедно със законната лихва от подаване на исковата молба до изплащането. От излишно многословната и хаотично написана искова молба /с обем 40 стр./ се извличат следните твърдения:

Ищецът бил акционер с 5 340 безналични акции от капитала на „Слънчев бряг“ АД, равняващи се на 0,273 % от капитала, според удостоверение за притежавани финансови инструменти №

35488014C/15.02.2017 г., издадено от „Централен депозитар“ АД. Това качество му давало имуществени права и очаквания, както и правото на мирно притежание и плодopolзване. Дружеството „Слънчев бряг“ АД било публично по смисъла на ЗППЦК, което първоначално било еднолично притежание на българската държава, а впоследствие и понастоящем тя била мажоритарен акционер в него. Държавата упражнявала контрол върху дружеството чрез Министерския съвет, който отговарял за стопанисването на държавното имущество съгласно чл. 106 от Конституцията на РБ. Министерският съвет определял кой конкретен министър да упражнява правата на собственост на държавата в дружеството, който министър бил само представител на МС, който с гласа си в Общото събрание на акционерите определял и ръководителите на дружеството. Твърди се, че с поредица от действия на съответните длъжностни лица, назначени и контролирани от МС, били накърнени имуществените права на акционерите чрез неправомерни разпоредителни действия, водещи до намаляване на активите на дружеството, а от там – и до намаляване на пазарната стойност на акциите, която зависела именно от обема на имуществените активи. Така в периода 1994 – 2013 г. съществувала нормативна забрана за разпоредителни сделки с имуществото на дружеството, въведена с решение № 80/14.03.1994 г. на Агенцията за приватизация по силата на чл. 21 ЗППДОП и чл. 28 ЗПСК, която забрана била отменено с решение № 1553/9.08.2013 г. на АПСК. Въпреки тази забрана обаче в периода 2002 – 2013 г. от Съвета на директорите на дружеството били извършени 953 разпоредителни сделки с имуществени активи на дружеството, описани с приложение № 8.1 към исковата молба, които нарушавали и законовите изисквания за извършване на сделките след разрешение на ОСА и за сключването им само на пазарна цена, определена от независим оценител съгласно ЗППЦК /вредоносна дейност № 1/. Ответникът МС носел гаранционно-обезпечителна отговорност за тези действия, тъй като отговарял за назначението на членовете на СД, дори и косвено чрез съответния министър. Освен това били извършени и други увреждащи имуществото на дружеството действия: 1) без правно основание от областния управител на област Бургас, назначен от МС, били изваждани от патримониума на дружеството определени имуществени активи, а именно – на 18.07.2014 г. бил вписан АДС за актуване като държавни на два имота с обща площ 42 419 кв. м., които били собственост на дружеството /вредоносна дейност № 2/; 2) поради оказано влияние от двама члена на МС /министър-председателя и министъра на икономиката и енергетиката/ не били заплащани и такси за ползваните активи на дружеството – инфраструктурата, за чиято поддръжка дружеството извършило значителни разходи, които за 2018 г. възлизали на 1,301 млн. лв. /вредоносна дейност № 3/. Тези действия нарушавали имуществените права на ищеца като акционер, произтичащи от международноправни актове /Всеобщата декларация за правата на човека, ЕКЗПЧОС/ и от правото на Европейския съюз /чл. 63 ДФЕС, ХОПЕС/. За причинените на ищеца вреди от нарушените разпоредби на ПЕС отговорност носела държавата, като били налице всички предпоставки – нарушени били норми на ПЕС, които предоставяли права на частноправни субекти, нарушението било достатъчно съществено и имало причинна връзка между нарушението и вредите. Вредите, които били причинени на ищеца, били на обща стойност 781 565,97 лв., от които: 1) 699 860,40 лв. – за вредоносна дейност № 1, 2) 49 768,80 лв. – за вредоносна дейност № 2, и 3) 31 936,77 лв. – за вредоносна дейност № 3. От вредоносна дейност № 1 били нанесени вреди на стойност 131,06 лв. на акция, от вредоносна дейност № 2 – 9,32 лв. на акция и от вредоносна дейност № 3 – 5,98 лв. на акция.

С разпореждане от 28.04.2020 г. първоинстанционният съд е оставил исковата молба без движение, като е указал на ищеца в 1-седмичен срок да уточни следните обстоятелства:

1) Да посочи точно и ясно фактите, на които основава претенцията си срещу ответника за заплащане на обезщетение, като посочи точно и ясно кои негови действия или бездействия са го увредили, а именно: дали това са действията по избор на министър и/или областен управител, и/или членове на Съвета на директорите или нещо друго;

2) В случай, че се претендира обезщетение поради избора на посочените лица, защо счита, че това е противоправно поведение и как точно действията по избора на тези лица имат за пряка и непосредствена последица увреждане на ищеца като акционер;

3) Да посочи кратко и ясно защо счита, че ответникът следва да отговаря за разпорежданията с имущество на дружеството и за „прехвърляне па активи“ на дружеството от страна на областния управител на област Бургас;

4) Да посочи кога точно са извършени разпорежданията, посочени като „вредоносна дейност № 1“, както и дали има предвид разпорежданията, описание в приложение № 8.1 към исковата молба, за периода от 26.09.2001 г. до 16.01.2009 г.;

5) В какво се изразява „оказването на влияние“ от страна на двама от членовете на МС към управляващите дружеството в лицето на СД да не се заплащат такси за ползването на неговите активи в началото на туристическия сезон на 2011 г., по какъв начин и кога точно е извършено и защо счита, че ответникът следва да отговаря за това;

6) Кое е лицето, което контролира публичното дружество „Слънчев бряг“ АД, респ. кое е това „всяко друго лице, което посредством своето влияние“ е склонило член на управителните или контролните му органи да действа или да се въздържа от действия не в интерес на дружеството (по смисъла на чл. 118а от ЗППЦК) и поради каква причина се иска ангажиране отговорността на ответника;

7) В случай, че претендира обезщетение за вреди, причинени от нарушаване правото на ЕС, да посочи кратко и ясно кои точно действия или бездействия на ответника счита, че попадат в приложното поле на правото на ЕС и по какъв начин ответникът не е изпълнил задълженията си, произтичащи от Договорите или от актовете на институциите на ЕС (с кои точно действия или бездействия);

8) В случай, че претендира обезщетение за вреди, причинени от нарушаване правото на ЕС, да посочи кратко и ясно кое точно право, предоставено му от източниците на правото на ЕС, счита че му е било нарушено от действията или бездействията на ответника, посочени в предишната точка и как точно тези действие или бездействия са го нарушили;

9) Защо счита, че е налице пряка причинно-следствена връзка между посочените действия или бездействия на ответника и настъпилите вреди;

10) Да посочи в какво точно се изразяват вредите за които се претендират процесните обезщетения, вкл. дали това е пазарната стойност на активите, с които е намален патримониума на дружеството (както се сочи) или наемната цена на имотите (както също се сочи), както и кога са настъпили тези вреди;

11) Да посочи как точно са формирани претендираните размери на обезщетенията, дали те представляват 0.273% (на колкото твърди че съответства притежаваните от ищеца акции от капитала на дружеството) от претърпяната загуба от дружеството или пълният размер на претърпяната загуба от дружеството;

12) Да посочи фактите, които обосновават претенциите му за заплащане на процесните обезщетения (за трите „вредоносни дейности“), както и причинната връзка с твърдените вреди, доколкото твърденията са за разпореждане с имоти, които са собственост на дружеството „Слънчев бряг“ АД, а ищецът като акционер има право на дивидент и на ликвидационен дял, съразмерни с номиналната стойност на акцията, като не се твърди прекратяване на акционерното дружество.

В изпълнение на указанията ищецът е депозирал молба от 10.06.2020 г. с обем 34 стр., в която по друг начин е повторил исковата молба. Посочил е, че като акционер в дружеството го увреждат всички описани в исковата молба вредоносни действия № 1, 2 и 3 на Министерския съвет, а и на лица, за които той е отговорен /членове на СД, областен управител/, а и бездействия /липсващ контрол на МС/, които са намалили качествено и/или количествено права на ищеца. Вредите за ищеца се изразявали в количествено намаляване на правата му като акционер и се извършвало чрез намаляване на патримониума на дружеството, което водело до съответно намаляване на правата на акционерите, вкл. намаляване на цените на акциите и на доходите от тях. Посочил е, че вредоносните действия са извършени от членове на СД и областен управител, за които гаранционно-обезпечителна отговорност се носила от МС, който отговарял за дейността на всеки назначен, избран и/или нает от него да извършва каквато и да е част от задълженията му по стопанисване на държавното имущество.

С разпореждане от 25.08.2020 г. съдът е констатирал, че ищецът не е изпълнил указанията по разпореждането от 28.04.2020 г., като му е предоставил нова възможност в 1-седмичен срок от съобщението да изпълни указанията.

В изпълнение на горното ищецът е депозирал нови молби от 9.09.2020 г. и 15.09.2020 г., в които е заявил, че не му е ясно защо съдът счита, че не е изпълнил указанията. Посочил е, че съдът не е изпълнил задължението си за съдействие по чл. 7, ал. 1 ГПК.

С определение от 13.01.2021 г. съдът е прекратил производството и е изпратил делото по подсъдност на Административен съд София град. Приел е, че ищецът твърди вреди от нарушаване на ПЕС, произтичащо от действия в рамките на административната дейност на ответника съгласно чл. 2в, ал. 1, т. 1 ЗОДОВ, поради което делото подлежи на разглеждане по реда на АПК. Прието е, че критерият да се определи дейността като административна произтича от структурното място на органа и осъществяването от него действие, произтичащо от закона, като са без значение гражданско-правните последици от тази дейност.

Определението от 13.01.2021 г. е отменено с определение № 935/2.04.2021 г. по ч.гр.д. № 457/2021 г. на САС. В същото е прието, че въпросът с подсъдността не може да се решава преди отстраняване нередовностите на исковата молба, вкл. относно ответника по нея.

С разпореждане от 1.12.2021 г. СГС е указал на ищеца в 1-седмичен срок от съобщението да уточни: 1) кой е ответник по спора – администрацията на МС или държавата, 2) как са съединени исковете, има ли процесуална субституция по реда на чл. 26, ал. 2 ГПК и дали процесуалният субституент участва наред със страната, която представлява; 3) от какъв юридически факт произтичат имуществените вреди; 4) кой е увредил ищеца като акционер в „Слънчев бряг“ АД.

В изпълнението на горните указания ищецът е депозирал молба от 21.12.2021 г., в която е посочил, че ответник е само администрацията на МС, а не и държавата. По останалите въпроси е повторил предишните си молби.

С разпореждане от 5.02.2022 г. СГС е указал на ищеца в 1-седмичен срок от съобщението да уточни: 1) дали ответникът е само един – МС; 2) от какъв юридически факт произтичат имуществените вреди; и 3) кой е увредил ищеца като акционер в „Слънчев бряг“ АД.

В изпълнението на горните указания ищецът е депозирал молба от 28.02.2022 г., в която е повторил молбата от 21.12.2021 г. – че ответник е само МС, както и вече изложените обстоятелства в исковата молба и предходните молби.

За да постанови обжалваното определение от 14.04.2022 г., с което е върнал исковата молба, СГС е приел, че ищецът не е изпълнил указанията по разпореждането от 5.02.2022 г.

При така установените обстоятелства въззивният съд намира от правна страна следното:

Частната жалба е подадена срока по чл. 275, ал. 1 от ГПК и е допустима. Разгледана по същество е **основателна**.

Преди да вземе становище по жалбата въззивният съд намира за необходимо да отбележи удивлението си от начина, по който ищецът е формулирал исковата си претенция – в искова молба от 40 стр. и няколко уточняващи молби с общ обем около 60 стр., т.е. общо над 100 стр. Изложението е несистематизирано, излишно пространно и хаотично, което изключително затруднява четимостта, възприемането и извличането на същината на искането, вкл. и поради неудачния начин на формулиране на отделните изречения – някои от които заемат половин страница и накъсани от многобройни вметнати изрази в скоби. Удивителното е и, че исковата молба е написана от адвокат, който би трябвало да е запознат със законовите и професионалните изисквания към формулирането на процесуални изявления до съда. Горното не сочи на добре свършена адвокатска работа, което обаче все още не е достатъчно за постановяване на връщане на исковата молба. Въпреки тези трудности съдът следва да положи нужните усилия, за да извлече необходимата информация от исковата и уточнителните молби, като се прецени доколко са спазени изискванията на чл. 127, ал. 1 ГПК.

На връщане подлежи искова молба, която е нередовна и нередовностите не бъдат отстранени в дадения срок при положение, че съдът е дал ясни, точни и конкретни указания до ищеца. В конкретния случай СГС е приел, че не са изпълнени в цялост указанията по разпореждането от 5.02.2022 г., а именно да се уточни от какъв юридически факт произтичат имуществените вреди и кой е увредил ищеца като акционер в „Слънчев бряг“ АД. Тези обстоятелства обаче се съдържат в исковата молба и са повторени в последващите молби. Накратко те бяха изложени и по-горе в настоящото определение. Ищецът твърди, че е акционер в дружеството „Слънчев бряг“ АД, с чиито имуществени активи били извършени разпоредителни сделки от съответните органи представители на дружеството, други части от активите били актувани като държавни от областния управител на област Бургас, а не били заплащани и такси за ползваните активи на дружеството – инфраструктурата, за чиято поддръжка дружеството извършило значителни разходи. Тези действия и бездействия били извършени и поради неизпълненото от Министерския съвет задължение по чл. 106 от Конституция /да организира стопанисването на държавата имущество/, както и поради оказано влияние от двама члена на МС /министър-председателя и министъра на икономиката и енергетиката/ по отношение на незаплащането на такси за ползваните активи. Посочено е, че горните действия са намалили имуществото на дружеството, а от там и стойността на притежаваните от ищеца акции в дружеството, в което се изразявали причинените вреди /за вида на вредите не са давани указания с разпореждането от 5.02.2022 г., по повод на което е постановено обжалваното разпореждане от 14.04.2022 г./. Следователно, исковата

претенция съдържа твърдения за факти, от които произтичат твърдените имуществени вреди, както и твърдения от чии действия и бездействия е увреден ищецът. Дали от тези твърдени факти произтичат претендираните от ищеца правни последици и дали обосновават възникването на имуществена отговорност за държавата за нарушаване на правото на ЕС е въпрос по съществото на делото, а не по редовност на исковата претенция.

Ето защо не е налице нередовност на исковата молба от вида на посочените в разпореждането в 5.02.2022 г., поради което и връщането на същата с обжалваното определение от 14.04.2022 г. се явява незаконосъобразно и следва да се отмени.

Извън предмета на настоящата частна жалба са други въпроси относно редовността на исковата молба и нейната подсъдност.

Така мотивиран, Софийският апелативен съд,

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определението от 14.04.2022 г. по гр. д. № 727/2020 г. на Софийския градски съд, I-20 състав, с което е върната исковата молба и е прекратено исковото производство.

Определението не подлежи.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____